

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 32. ANUL XIX.

Sabiu, in 22 Aprile (4 Maiu) 1871.

Telegrafulu este de două ori pre septemana: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Sabiu la expeditorul foiei pre afara la c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu p'renunțării pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri streine pre anu 12 1/3 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două a ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sinodulu archidieceșanu.

Siedintia a X-a ținută in 13 Aprile. Pres. P. vic. arhiepiscopescu P. Nicolau Popa. Ne- fiindu protocoalele din două siedintie precedenti inca ga'ta, presedintele face cunoscutu, ca nu se potu celi si autentica. Dupa aceea aduce la cunoscintia sinodului ca in absentia d. referinte, alesu de sinodulu din anulu trecut, Nicolau Gaeta nu, referat'a senatului consistoriale scolasticu o au purtat din bunavointia d. Dr. Ilariu Puscariu. Acest'a fu primita de sinodu cu aclamatiuni de „sa traiasca” pentru d. Dr. Puscariu.

La ordinea dilei este alegerea unui asesoru in consistoriulu str. bisericescu si a duoru asessori in consistoriulu scolasticu. Pres. atrage atentiunea sinodului asup'ra acestui actu si provoca pre membrii sinodului sa-si dea votulu pentru barbati cuaflicati, in intelesulu statutului organicu, adaugendu ca alegerea sa fia asfelu, incatu sa nu se faca unu reu consistoriului.

Pop'a luandu cuventulu se provoca la votulu separat din anulu trecut contr'a alegerii P. I. Hani'a si d. P. Rosca in consistoriulu episcopescu si dice ca posturile aceste două le privescu de vacante si in fine roga pre sinodu ca in loculu acestor'a sa alega alti doi.

Dr. Gallu afla ca in 117 este mancu si ca ocuparea posturilor sa se faca prin concursu, pentru ca atunci se vede si cuaflicatiunea celor ce se voru alege; de alta parte sinodulu nu mai pote veni in pusetiunea neplacuta de a alege pre cineva, carele apoi sa rezigneze. De ore ce inse sinodulu nu pote modifica statutulu, sa-si exprime dorintia in directiunea acest'a. Presied. intraba deca se spriginescu propunerea, ce si-o formuleza Dr. Gallu.

Dupa o scurta discussiune acesta cestiune se decide a se pune mai tardiu la ordinea dilei. Se pune deci la desbatere propunerea lui Pop'a. Popescu arata ca principiile sunt frumose si densulu a fostu este si va fi totu de-un'a pentru principie, dara principiile aceste sa nu fia de feru. Precum s'au facutu abateri in alte casuri, asi si aci trebuie sa se faca,

pentru ca acest'a o dictéza impregiorarile, in cari ne aflamu. Baracu spriginescu pre Popescu si dice ca exceptionalmente sa se faca si aici abatere. Glodariu si Candrea inca pledéza contr'a. Pop'a si apara propunerea, carea punendu-se la votu se primescu. Se cetesce propunerea Dr. Gallu si se pune la ordinea dilei. Codru Dragusianu dice ca sa nu se mai dea afacerea acest'a la congresu, ci sa se faca o resolutiune consistoriale, ca ajunge. Nemesisu propune trecerea la ordinea dilei si se primescu.

Vine acum a se indeplini actulu alegerii si adeca sunt de a se alege unu asesoru bisericescu, doi asessori scolastici si doi episcopescu.

Se cere intrerumpere de 10 minute pentru consultare. Dupa paus'a acest'a se alege in persoanele dd. Branu de Lemeni si Piposiu barbati de incredere si asi se incepe votarea. Votanti sunt 37, majoritate absoluta 19 voturi. Dupa scrutinu rezultatulu alegerii este: P. Moise Lazaru protop. Zarandului e alesu in consistoriulu bisericescu cu 32 voturi; in celu scolasticu pentru postulu de referinte a intrunitu Elia Macelariu 26 voturi, Codru Dragusianu si I. Maximu pluralitate de voturi, inse nici unulu majoritatea absoluta; in consistoriulu episcopescu este alesu Nicolau Cristea cu 34 voturi si Ioanu Onitiu cu 22 voturi. Pentru unu membru in consistoriulu scolasticu are a se face a doua alegere. Dara fiindu-ca in partea acest'a a consistoriului trebuiescu inca doi membri si adeca unulu in loculu lui N. Cristea si altulu in loculu lui Macelariu, care fu alesu referinte, la propunerea lui Nemesisu se alege doi de odata si asi se alege cu cate 30 voturi Codru Dragusianu si I. Maximu.

Pop'a insinua votu separat contr'a lui Macelariu, pentru ca nu e omu de specialitate. *)

*) Se aflara omeni, cari diceau ca acest'a a fostu numai pro forma, de ore ce insusi resp. d. aru fi votatu pop'; noi nu putemu crede asi ceva, dara de cumva dlu Pop'a nu scie de acesta, vorba i o aducemu la cunoscintia. R.

Vine la ordinea dilei rap. comisiunei bugetarie, carele se retransmite comisiunei.

Metianu face propunerea ca pre venitoriu sa se ia din veniturile bisericelor anumite procentu pentru darea diurnelor deputatilor. Siedintia venitoria e anuntata pre mane la 8 1/2 ore.

Siedintia a XI-a ținută in 14 Aprile. Pres. P. vicariu arhiepiscopescu N. Popa. Se autentica protocoalele siedintieloru de mai nainte pre langa unele modificari.

Presied. anunta ca Escel. Sea Preasantitulu Arhiepiscopu si Mitropolitu Andreiu a intaritu alegerea asesorului consistoriale Moise Lazaru cu adausulu: ca Escelentia Sea si cu ocaziunea acest'a, ca omu constitutionalu ce este si pleca capulu inaintea votului sinodulu.

Branisce interpeleza in intelesulu urmatoriu:

Are maritulu consistoriu cunoscintia ca parochia din suburbiulu iosefinu se administréda de unu administratoru, contr'a vointiei poporului; are cunoscintia cum-ca veniturile acelei parochie le trage fostulu parochu si acum asesoru consistoriale P. Ioanu Panoviciu, si ca acest'a locuiescu si de presinte in cas'a parochiale, si daca are, are de cugetu ca sa intregesca acesta statiune parochiale vacanta dupa prescisele statutului organicu?

Pres. dice ca aru pote responde numai decatu la interpelezione de-a dreptulu, pentru-ca lucrulu i este cunoscutu, dea acum se va restringe la unele deslusiri indirecte. Aci presidiulu espune pre largu ca parochia acest'a, fiindu zidita biseric'a aceea de unu Hagi Popu, acest'a ca intemeiatoru si-a rezervatu dreptulu de a purta grigia de bisericu, ca unu etitoru alu ei. Acestu dreptu a fostu strapusu urmasiloru din famili'a numita si in fine Hagi Constantin Popu bar. de Boemstetten a concediutu etitoratulu Escelentiei Sele Arhiepiscopului si Mitropolitului nostru.

FOISIORA.

Despre bani (moneta.)

Prelegere publica ținută in 14 Aprile in sala Reuniunii sodaliloru romani de N. Cristea profesor.

(Capetu.)

— La lungi intervale, valoarea metaleloru pretioase este supusa la variatiuni, perdu din valoarea lor. Dar' aceste variatiuni sunt multu mai mici de catu acelea ce cerca graulu, dupa cum amu spusu-o deja.

Asi s'au observatu in Angli'a ca in secolulu XV-lea, hectolitru de grau vala 5 franci, de ore ce astadi, spre a obtiene unu hectolitru de grau trebuie sa damu de siese ori atat'a, 30 de franci.

Care din aceste două obiecte (bani sau grau) s'au ridicatu de o parte si a scadiutu de alta?

Graulu s'a ridicatu, dice opiniunea vulgului, pentru ca, pentru aceea-si cantitate, trebuie astadi de 6 ori mai multi bani de catu in secolulu XV-lea.

Statisticii sustienu contrariulu, adeca banii au scadiutu si valoarea graului a fostu fipsa.

Spre a ne da bine sem'a despre acest'a, ne vomu servi cu cele ce se petrecu in lumea fisica. Stelele fipse conserva intre densele aceleasi distatie, stelele mobile se muta din locu.

Unu hectolibru de grau ecuivala alta data cu 10 dile de munca, 2 perechi de pantofi, 1/2 de sic. Ei bine! astadi, in tierile populose, potemu

dobendi totu acestea marfi pentru unu hectolitru de grau.

Nu este totu asi si cu banii: astadi cu 5 franci nu vei mai dobendi ceea ce se obtiene in secolulu XV-lea, ci vei mai obtiene numai 1/4 1/5 1/6 si 1/7 din ceea ce dobandeai inainte.

Putemu daru conchide ca banii au perdu din valoarea lor, pre candu graulu o mantiene fipsa.

Caus'a, pentru care valoarea graului n'a cercatu despretiuri, este ca, cu tote perfectionarile ce a facutu agricultur'a, munc'a spre a produce unu hectolitru de grau nu a diminuat multu.

Cum se produce despretiurea monedei?

Cuvintele numerariu, bani, bani sunatori, bani in numerariu sunt numirile ce se dau bucatiloru de monede metalice. In fie-care tiara, dupa cum este mai multu sau mai putien civilisata, trebuie o certa cantitate de numerariu, ce servece de vehiculu comerului. Genovesii spunu ca numerariulu este untur'a ce unge osi'a carului comerului. Dea acum, dintr'o circumstantia ore-care, — descoperirea unoru mine avute, simplificarea procedatelor metalurgice, etc., — metalele pretioase se immultiescu, cantitatea de monedi se immultiescu asemenea, oferirea este mai mare de catu cererea, valoarea monedei este avilita, si prin urmare pretulu, marfiloru se ridica, cresce. Din contra, deca metalele pretioase devinu rare, moned'a este in cantitate mai mica, si prin urmare pretiurile scadu.

Sa presupunemu ca, de adi pana mane, cantitatea de numerariu s'a indoitu. Fiindu ca cuan-

titatea marfiloru nu s'a immultitu totu asi de iute aceste marfi se voru schimbá de două ori mai multe unitati monetari.

Totu-de-un'a, avilimentulu numerariului se traduce prin ridicarea generala a pretiurilor.

Cu acesta ocaziune, credemu de datorita a face pre scurtu istoriculu acestei despretiuri a metaleloru pretioase.

Incependu din antichitate si mergendu parte din mediulu evu, pretiurile s'au totu ridicatu, din caus'a depredariloru facute de imperiurile lui Cyrus, Alesandru si in cele din urma de alu Romaniloru. In mediulu evu, numerariulu a devenitu mai rar, caci, din caus'a ignorantiei, extractiunea metaleloru pretioase a devenitu mai rara de catu in tempurile imperiului Romaniloru, si prin urmare pretiurile au scadiutu. Apoi, veni descoperirea Americii, ce facu ca Ispania si Portugalia sa aiba in cantitate mare metale pretioase, cari au fostu asverlite de densele in circulatiune. (Produsul aurului si argintului fu forte considerabilu, mai cu seama candu sciintia proveni a perfectiuná procedatelor metalurgice. Acestu adaosu de numerariu avu de rezultat ca, in cei 60 primi ani, ce urmara dupa descoperirea Americii, se pare ca n'au avutu nici o influintia asup'ra pretiurilor, caci, prin perfectiunarea productiunei diverselor marfi, cererea metaleloru pretioase fu in proportiune cu oferirea. Dea dupa acest'a, urma, la inceputulu secolului XVI-lea, o mare ridicare de pretiuri: valoarea graului se ridica de trei ori mai susu de catu era mai inainte, pro-

Din acésta se vede ca poporul din nămit'a parohia până acum n'a avut influință aceea ce o are în alte parohii și asiă nu are nici în alegerea parohului precum se afla pre aiurea. Cătu pentru venitul parohiale, venitul este întregu alu administratorului parohialu. Fostulu parochu trage numai o mica recompensa de 100 fl. din lăfa fip-sata din fundatiunea bisericeii; iera cuartirulu în adeveru lu folosese fostulu parochu, că omu betrănu, ce este și carele dori a nu fi îndepărtatu pentru restulu dileror se, sa nu se depărteze de biseric'a, în carea a servitu preste 40 ani. De altmintrea va responde deadreptulu.

Dr. Glodariu interpeleza ca de ore ce dupa canonele bisericeii nostre fia-care preotu tre-buie sa se chirotonesca pre o parochia; pentru care parochia este chirotonitu p. protopresb. Ioanu Hani'a, p. protopr. si prof. Ioanu Popescu pp. prof. Nicolau Cristea si Dr. Ilario Puscaru si p. secretariu consist. Nicolau Fratesiu si a dōra, ca cesti doi din urma de ce tagma se tienu, de ore ce preotii nostri trebuie mai inteiu sa se casatoreasca, afara deca sunt monachi.

Responsulu la interpelatiune se va da cu alta ocaziune. Mai voindu si altii sa vorbesca la interpelatiunea acésta, iera Pop'a voindu sa o spri-ginésca, la observarea lui Macelariu, ca conformu regulamentului nu pōte sa vorbesca nimenea până nu se pune interpelatiunea la ordinea dilei, sinodulu trece la alte obiecte si adeca;

Metianu propune că sa se votedie din parteasi-nodului pentru fostulu ref. scolasticu din anulu trecut Gaetanu si pentru Dr. Il. Puscaru carele a purtat referat'a în loculu lui Gaetanu, o remun-eratiune. Macelariu partinesce propunerea în partea din urma, dara nu si în partea prima, pentru ca Gaetanu s'a declaratu, ca resignēdia de lēfa si pretinde numai diurne. Boiu propune ca sa se dea si altoru ȳsori din departare desdăunare de spese de calatoriă si de pretrecerea în Sabiu. Nemesiu este numai pentru remuneratiunea D-ului Puscaru, ceea ce în fine se si primesce. (Va urmă.)

Copi'a circulariului episcopescu emisu catra protopresbiterii din dieces'a Caransebesiului în caus'a prelegerilor de repetitiune cu invetiatorii, ordinate de organele scolare ale regimului.

Nr. 94. Scol.

Pré Onorate Domnule Protopresbiteri!

Domnii inspectori scolare ai înaltului regimu pentru maritele comitate Carasiu, Timisiu si Torontalu, dorindu a tienea în restimpu de 6 septamāni prelegeri de repetitiune cu invetiatorii din respecti-vele lor districte scolare, s'au adresatu si cātra consistoriulu nostru diecesanu cu recercarea, că sa îndrumedie pre invetiatorii dela scōlele nostre confessionale resaritene romane a luă parte la aceste

prelegeri practice, ce se voru tiene în Lugosiu, Timisōr'a si Becichereculu-mare în lunile lui Augustu si Septembriu a. c:

Fiindu-ca în timpulu sosirei acestor recercări se află coadunatu sinodulu anualu alu eparchiei nostre a Caransebesiului, asiă preatinsele recercari s'au comunicatu si cu veneratu-acelasi spre per-tractare.

Ven. Sinodu eparchialu s'a aflatu indemnatu a aduce în acestu obiectu în siēdinti'a sea a IV-a sub nr. prot. 71. următoarea decisiune:

„Provocarile Dloru inspectori scolare comita-tensi de a participă si invetiatorii . . . dela scō-lele nostre confessionale resaritene romane la pre-atinsele conferintie resp. prelegeri de repetitiune, suntu de a se respinge că o ingerintia în autonomi'a bisericeii si scōlei nostre confessionale si că o pasire afara din sfer'a lor de activitate, precisu normatu prin §-lu 11 alu legi de instructiune art. diet. XXXVIII din anulu 1868 si prin instructiunea ministeriala data lor în 15 Maiu 1869 sectiunile VI si VII §-fii 39-53, si asiă ven. consistoriu die-cesanu insarcinādu-se a face o representatiune energica cātra înaltulu Ministeriu ung. reg. de culte si instructiune contr'a acestor ingerintie, totu-deodata prin circulariu consistorialu sa admonedie pre toti invetiatorii din diecesa, că densii nu cumva din ne-sciēntia sēu rea pricepere a starei lucrului, sa par-ticipe la preatinsele prelegeri de repetitiune.

Ceea-ce prin acésta se aduce la cunoscinti'a Pré onor. D.-Tale cu strinsa insarcinare, că în terminu de 14 zile sa comunice pre lānga reversu acēsta dispoziitiune cu toti invetiatorii confessionali din tractulu pré onor. D.-tale spre sciēntia si stricta pazire cu atātu mai vertosu, fiindu-ca în eparchi'a nostra preatinsele prelegeri de repetitiune se su-plinescu cu celu mai bunu si mai îmbucuratoriū succesu prin conferintiele invetiatoresci anuale, in-troduse dejă din anulu 1866, care conferintie dupa parerea barbatilor de specialitate, suntu cu multu mai corespundistōrie scopului de a face, că invetiatorii actuali sa progresedie treptatu în sciēntiele si cunoscintiele pedagogice didactice si metodice de o parte, de alta parte fiindu-ca aceste conferintie suntu legate cu mai putiene spese si perdere de timpu pentru invetiatorii nostri, si în fine precum pré bine sciti, în dieces'a nostra la nici o scōla confessionala nu se afla aplicati de invetiatori definitivi. Individii, carii sa nu fi absolvatu cu bunu sporu cursulu pre-scrisu pedagogicu la vre-unu institutu publicu si ca prin urmare determinatiunea §-lui 133 a legi de instructiune, pre temeiulu carei'a inspectori scolare ai regimului au dispusu tienera prelegerilor de repetitiune cu invetiatorii, — nu se pōte aplică asup'a invetiatorilor dela scōlele confessionale ale acestei diecese.

Reversele primite dela invetiatorii nostrii des-pre publicarea acestui circulariu, pré D-Ta le vei

ha ca numerariulu se înmultise mai multu de cātu tōte cele-lalte produse.

Multe familii suferira de acēsta dispretiure a numerariului, mai cu sēma proprietari de mosii si de case, cari, pentru o suma ōre-care închiriă mosiele lor, de ōre ce întreprinditorii de industria agricola, manufacturaria si comerciala se înavutiau, vendiendu cu unu pretiu mare produsele lor.

Observāmu (ca, în capulu XII. sub Nr. 10, vorbindu) despre trist'a sōrte a proprietarilor fon-ciari, ce nu-si explotă ei însusi fondurile lor, (amū arelatu) ca se ruină, (n'amu potutu aprofundă de ajunsu causele acestei ruine, fiindu-ca lectorulu n'avea, până la acea parte a scrierei, mai nici o notiune despre valōre, moneda si pretiu. Hei bine! acum cāndu a dobânditu acēsta cunoscintia, lectorulu pōte vedea ca numerariulu la noi fiindu rar si veniturile proprietātorulu fonciari mici în proportiune cu profitelu arendasilor, mesterilor si comerciantilor, proprietarii, în privinti'a consumatiunilor, suntu inferiori intru cātu se atinge mediele ce facilita procuratiunea obiectelor de consumatu. Adaugati invetiurile de lux, ce proprietarii nostri contractēdia de mici, lips'a lor de activitate, căci o mai mare parte si petrecu viat'a în desfātari, fāra a se dā la nici unu travaliu productiv. Iēca pentru ce ei s'au ruinatu, se ruina si se voru ruină. Chiaru dint'rō sorginte, deca pre fie-care momentu, si continuu, luāmu apa mai multu de cātu produce sorgintea, nu este învederatu ca a sa ajungemu, curendu sēu mai terdiu, la secarea ei completa?

Pre la finele secolului XVI, echilibratu între

metalele pretiōse si celelalte produse se restabili. Daru dela 1650—1750, valōrea numerariului se ridică si prin urmare valōrea mārilor scadiū. Caus'a acestei rumperi a echilibrului fuse ca minele Americi nu mai produceau ceea ce produsera mai înainte. Dēru produsulu minelor Mexicului nu întârdiă de a compensă perderile ce începusera a dā si cari cresceau meren ale minelor din Potosi, etc. La finele secolului trecut si începutulu ace-stui'a, metalele pretiōse cercara o mare dispretiure. Astadi se crede ca ele valēdia numai o treime din ceea ce valau.

Productionea totala a metalelor pretiōse a ajunsu în dilele nostre la sum'a de 700 milōne. Cu tōte astea, fenomenulu rapedei dispretiuri, ce s'a produsu în alu XVI-lea secolu, n'a avutu locu.

Suntu multi economisti, cari sustienu ca va-lōrea metalelor pretiōse a scadiutu dela începutulu secolului XVIII cu o diecime; dēra suntu si altii cari tagaduescu acésta, dicendu ca deca pretiurile lucrurilor au crescutu, caus'a este ca tōta lumea consumă mai multu. Daru noi ne unimu cu prim'a opiniune, pentru cuvintele mai susu espuse.

Avendu acum ōre care cunoscintie despre înseamnătea banilor, nu va fi de prisosu a face unele observări asup'a influēntiei, asup'a vietiei omenimei si prin urmare asup'a referintielor lor între ōmeni.

Dōmn'a G. J. f. dice: economi'a este isvorulu ne dependintiei si libertătiei.

subscrerne la timpulu seu consistoriului diecesanu pre lānga relatune.

Caransebesiu în 15 Aprilie 1871.

Episcopulu diecesanu
Ioanu Popasu. m. p.

Masacrulu jidoviloru din Odes'a.

Diuariulu „Orientulu“ a primitu si a publicatu o corespundintia dela Odes'a, în care se descrie în amănunt fap'ta din dilele Pasciloru a chrestini-lor contr'a jidoviloru. Corespundentulu nu pōte fi de cātu vre-unu jidanu, pentru ca prea cu focu se silesce sa apere pre jidovi si sa condamne pre crestini, dādu dreptu causa a acestui masacu nesce copilarie, cari n'au ridicatu nici odata în pi-ciōre o populatiune întregă, ci celu mai multu deca a provocatu veri-o bataia.

Noi reproducemu cu tōte acestea coresponden-ti'a jidovēsca, pentru ca deca minte asup'a causei, celu pucinu nu se însiēla asup'a efectului, si citēza anume com s'a urmatu devastarea caselor jido-vesci si masacrulu.

Iēta deci ce se scrie din Odes'a fōiei „Orien-tulu“ sub dat'a din 14 Aprilie 1871:

Odes'a, 14 Aprilie.

„Înviera a datu locu aci la o întimplare grōz-nica, care se vediu fōrte rar de ōmeni; crudimea poporului russo, înăctiunea autoritātiloru civile si militare din Russi'a se arēta din nou la lumina. Spaimentatōrele scene de netolerantia si de barbaria din evulu mediu se întimplara, fāra că sa se fi facutu sēu încercatu o interventione seriōsa.

O gramada de vagabundi, încuragati de o multime, în care ori ce simtiementu de dreptu pare a fi stinsu, si nepedepsita de armata, care asistă passiva, cutēdia a mēge din casa în casa, din strada în strada, cu distructiunea si jefuirea, bă-chiaru si cu omorulu. Ce atrocitāti aru putē spune ruinele, si tocmai cei mai seraci din populatiunea jidovēsca, au suferitu mai multu. Din saracatiōsele lor locuintie nu mai exista de cātu cei patru pa-reti; crucile ferestrilor si usile suntu sferemate, paturile si mesele suntu sdrobite în strada, si pu-fulu sbōra în aeru.

Pretestulu se gasi la momentu. Se spunea ca vre-o cātu-va studentu jidovi aru fi aruncatu o pisica mōrta pre altariulu bisericeii grece. Altii spusera, ca ei aru fi derimatu cu petri o cruce. Nu erā necesitate de mai multu, pentru a putea începe acea persecutiunea în Dominec'a Pasciloru la amēdi. Jidovii fura batuti (în apropierea biseri-cei grece), ceea ce nu este de mare importantia, fiindu-ca acésta face parte din desfātările de Pasci anuale ale poporului russesc. Bataile se înmul-tira insa si se ivira de odata la diferite locuri. Acum aru fi fostu tempulu de a interveni cu energia; arrestarea a vre-o cātu-va vagabundi aru fi sugrumatu pre data persecutiunea.

Sub cuventele cele dintāin din acēsta maxima vine de a se înțelega si partea cea a manipulatunei economice, prin carea cine-va pentru serviciu sēu pentru produse din asudōrea sea scie sa câstige cuatitāti mai mari de bani.

Vendiendu din cele de mai susu ca banii re-presenta pretiulu si valōrea obiectelor si cu ei se potu înlocui obiectele de totu soiulu, este învederatu ca, ai posede, înseamnă atātu, cātu a avē libertate în procurarea lor si neependintia în alegerea lor. Agricultorulu d. e. are lipsa de pamāntu si încātu se pōte de cuatitāti de acele, cari sa corespunda diferitelor semintie, ce voiesce ale produce pre ōgōrele se; are lipsa de puteri lucrātōrie, pre care elu trebuie sa le remuneredie, deca ele suntu puteri inteligente, si sa le procure si sustiena deca ele suntu animalice sēu mecanice si asiă mai departe. Deca agricultorulu este tiērmuritu în mjlōce, elu este tiērmuritu în alegerea si a pementului, dupa catatime si cuatitate, este restrinsu în alegerea puterilor, ba în lipsa mare este departatu cu totul dela aceste si este redusu la mânăle se, la puterile fisice si intelectuale a persōnei se, cari voru trebui sa muncēsca relativu mai multu si sa câstige mai pu-tiennu. Sa luāmu unu meseriasiu si vomu află ca si acésta este totu asiă de tiērmuritu si de restrinsu în alegerea materialei, ce voiesce sa lu lucrē si în alegerea instrumentelor, cu cari trebuie sa lucrē. Asiă e negutiatorulu, căci si elu deca mijlōcele i suntu marginite, nu pōte căletori la sorgintea mār-furilor, ce are sa le vendia, ci numai până la des-positele cele mai aprōpe de densulu, de unde iera

Insa nu se facu nimicu; cu o nepasare neretata lucrorile fura lasate in voia loro, mi'a gramada se mari, si Loni dupa amedi opolu destructiunei reincepu cu mai multa furia. Poporul gramadise in ajunu scandalu preste scandalu la vechiulu si noulu Bazaru, acum se gramadira in strad'a jidoviloru si intrara din casa in casa, spargendu ferestrele si usile. Acést'a tîenû neintreruptu cam pâna Mercuri diminéti'a.

In strad'a jidoviloru nu remase unu gému intregu; chiaru cele mai inalte ferestre ale templului suntu sferemate cu iscusintia, care aru fi fostu demna de o mai buna afacere. Fori'a crescea din minutu in minutu; la 7 ore sér'a multimea se inverttea, urlându si fluierendu, dinaintea casei lui Raffalovici (onulu din cei întâiu banchieri de ac), in strad'a italiana, lângă Bulevardu. Oglindiele cele mari ale frumósei zidiri fura sparte fara deosebire. Multimea intra in casa, in comptoar: registrele de comptabilitate, compturile, copiele, totulu sburau pre ferestra, fû priimitu cu har'a si ruptu in bucâti. Strad'a întréga fu presarata cu compturi curente, note si diferite copie.

La Bazarulu celu vechiu, gheretele fura resturnate de odata, si jefuite cu desevârsire; cu anevointia se poté strecurâ cineva printre desordinea ce este acolo, iéra la noulu Bazaru, unde se silira in vanu a imprastia lumea cu tulumbe, furia fû si mai mare. Nu se aratâ nici o putere armata, care cu pucina energie aru fi pututu pune capetu desordinei. Cârmele fura calcate un'a dupa alt'a si aprinderea multimei crescû vediendu ca érâ lasata in voia ei. Intemplările de Marti fura numai rezultatele naturali a unei autoritâti indifferente. Parisulu si are revolutionea, Bucurescii si Galatii persecutiunea, asfelu se resonâ aci, vremu sa facemu si noi unu scandalu.

Marti abiâ se mai gasea o strada care sa nu fi fostu calcata si jefuita, nu érâ chipu de ordine, ormat'a fu despretiuita! Cosacii fura trantiti de pre cai, stricationile se invertteau cá pulberea din cartalu, incartalu si in fine nici crutiarea vietiei omenesci nu mai esistâ. Câte-va case si anume acele ale lui Schiffman, Barchansky, Wiltnetz suntu cu desevârsire destruse; Barchansky aparându-si viét'i'a a trasu cu focuri asupr'a multimei si a omoritu pre unola din acei miserabili. Schiffmann este ranitu de mórte in spitalu la cas'a lui; in present'i'a nóstra unu cosacu fû strepusu, si multimea strigâ: „Hur'a, nu e de câtu unu cosacu!“ Pufulu din paturi rumpte umplea stradele si cá la 30 de soldati priveau, cum unu caraghiosu scotea unu claviru pre balconu cu aclamatiunea poporului, spre a lu sverli asupr'a unui oficiar, care stâ josu.

Stradele, italiana, a lui Richelieu, intregulu cartalu, prin care trece strad'a ebreiloru, este jafuita cu unu vandalismu fara parechia; pâna chiaru aprópe de bulevardu si pre piét'i'a Caterinei se facura

numai obiectele acelaie si le poté insusi spre vendiare, cari suntu mai estine. Déra chiaru si omulu de sciintia, fia de ori ce specialitate in lips'a de mijlóce, este restrinsu a stâ departe, de autorii ce mai buni, de a abdica la productionea opuriloru ce aru fi in stare sa le produca, din cauza ca pre cei dintâiu nui poté cumperâ si pre cele din urma nu e in stare sa le tiparésca; cá sa tacemu, ca pânea si alte trebuintie dilnice lu impedece de multe ori chiaru de a si meditâ asupr'a vre-unei idei salutare.

Amu ayutu aici in vedere individii. Sa trecemu la individualitati, precum la familie, la societati, la tierii la statiori, si vomu aflâ ca lucrarile totu asiâ stau cá si la individii singuratici.

Noi scimu, ca suntemu atâtea milíone de romani, si scimu ce trebuintie amu avé si adeca, ne aru trebui sa avemu agricultori buni, meseriasi si fabricanti numerosi, ómeni versati in comerçulu celu mare, barbati de sciintie si in finea fineloru socii, si mame bune, cari sa fia la inaltimea misiunei loro.

Pentru tóte aceste suntemu convinsi ca ne trebuiescu scóle elementarie, institute agronomice, scóle reale de meserie, de comerçiu, gimnasii, academie, universitâti si institute de crescere pentru femei. Cátu suntemu de tiermoriti in crearea loro, ba chiaru si in alegerea loro, o cunóscemu si o vedemu cu totii. Si asiâ pre lângă tóte convinçerile nóstre noi vedemu ca stâmu departe de ele si de dorintiile, ce suntu legate de aceste institute.

S'aru poté rataci cine-va sa cugete ca din influint'i'a, ce amu aratatu pâna aci, ca o au banii

jafuiri. Se prinse dóne carutie pline cu petri pre calea spre Efrussi, a cârui'a casa fu scapata numai prin positiunea ei pre bulevardu, unde erau stationati cosacii. Carantin'a fusese inchisa de vreme si prin acést'a se opri venirea matelotiloru, in sa pravaliele dela portu, care suntu situate mai josu de câtu cea-lalta parte a orasiului suntu cu desevârsire in ruine, stradele suntu acolo necomunicabile, pentru ca trecerea este impedece de mobile, usie si ferestre sferemate. Pre bulevardu se audea numai urlétulu sberaticu si fluieratur'a masei sgotmóse, care si terminâ intunecós'a opera de destructione la portu. Kohan 'si scapâ cas'a numai pentru ca o incungjurase de soldati, ce chiamase.

Jefuirea fu spaimântátore si in strad'a gréca; in cele-lalte localitâti destructiunea érâ in facia, aci in sa predominâ jafulu si fortulu.

Érá in acea strada magazine cu haine ga'ta, poporulu se imbracă in haine nóue, lângă elu unu magazinu de siepce si palarie, palariile cele vechi fura aruncate in aeru si inlocuite cu altele nóue, magazine de postavori si de manufacturi fura luate cu asaltu si tóta aprovizionarea de marfuri impartita, bucatiele stingherie rumpte in dóne si astu-feliu impartite. Apoi multimea trecû in Deribasoswkaja, acolo se jafui praval'i'a unui cismariu, si fiindu ca cu ori care achisitiune cresce si necesitatea, se jafuira si ceasornicarii, si se atárnara la o vesta furata unu ceasornicu furatu, spre alu inapoia mai târdiu pentru trei ruble, se beâ rachiu din vase sparte, in pravalie jafuite, si tigari de havan'a furate.

Si politia? lasâ cá ómenii ei sa fia strapunsi in present'i'a ei, numai pentru ca unu ordine din Petersburg, unde nu se avé idea de tóte excesele, oprise d'a se dá focu in ómeni; soldatii fura in genere despretiuiti; se rumpsera epoletele politiaului, anarchi'a érâ complecta si pretutindeni. Nu credeti ca exagerediu, eu nu suntu evreu si nu privescu aceste din urma intemplâri prin colorile intunecóse ale miseriei, dara amu vorbitu cu persóne, a câroru rude suntu greu ranite, juni insurati de curendu, a câroru avere întréga a fostu pradata de poporu; amu fostu facia la aceste gróznice scene de netolerantia religiósă, de betia sberatica a unui poporu barbaru, amu vediutu aruncându-se cu petri asupr'a guvernorului generale care, cu arm'a in mâna a intratu in multime spre a o imprascia si de aceea despretiiescu afacerile rusesce.

Si, intrebat, ce a facutu publiculu la tóte acestea? iérasu nimicu! Câte cincisáu siese vagabundi intrara intr'o casa si o jefuira. Sute de ómeni li priveau in linisce, si-i incenragiara inca in fapt'a loro. „Nitschevo!“ care va sa dica: „nu e nimicu! Acést'a e alfa si omeg'a a unei adeverate ruse.“ Acést'a positiune passiva a unei populatiuni, care nu scie a aprelia viati'a omenésca, este cu osebire caus'a acestei grozavie. Fie-care scie a se asigurâ prin punerea unei cruci séu icóne la ferést'ra.

séu averea, ce ei reprezenta, aru fi, cá omulu cu ori si ce pretiu sa-si câstige bani. Maxim'a citata din fruntea acestoru putiene cuvinte trebuie in sa o combinam strinsu cu cea citata numai ceva mai in susu, cu aceea adeca ca, economi'a e nedependintia si libertate. Activitatea cea onesta este, care binecuvanta ostentel'a si face manósa sudórea individiloru singuratici si a societâtiloru mici si mari.

Stramosii nostri, cu cari ne falimu adese-ori, au asupritu de multe ori popóre invecinate si parte cu putere fisica, parte moralicesce le-au facutu sa-si depuna nu numai vistieriele cu banii, déra si alte averi, la piciórele loro. Ród'a acestui castig a fostu ca, acei puternici, cari dispuneau de aceste averi, nu ca s'au ingrigitu de a pregati unu viitoru urmatoriloru loro, ci si au perdutu compatulu in tóte ale vietiei loro, in mâncare, in beutura, in imbracamintea loro, in casele si alte trebuintie ale loro si pânea ca nu au mâna destula de larga cá sa le póta risipi.

Déca averile acele colosali le câstigau, si cu sudórea loro, atunci ei in activitatea loro se impinteneau cá sa o desvólte pre acést'a si mai tare, pregateau unu viitoru urmasiloru loro, cari nu puteau remané asiâ dupa cum ii vedemu ca au remasu.

Cunoscendu influint'i'a acést'a nedisputabile, este déra o datorita si a individiloru si a individualitatiloru a cautâ a se pune in pusetiunea de a lucrâ câtu de multu si câtu se poté de liberu pentru binele loro.

Inceputuri vedemu ca s'au facutu. Vedemu ca si la noi poporulu a inceputu a pastrâ si a pune de laturi câte unu micu prisosu, cá sa tacu de cele

Tóte silintiele d'a imprascia lumea, fura diadarnice pâna eri diminéti'a; baie'a rece, ce se aplicâ cu tulumbe, nu reci de felu spiritele infierbântate. Eri in fine ordinea fu restabilita prin sosirea a nóue trupe, a dóne carutie cu nuiele si cu permissiunea de a imprascia multimea chiar cu tonulu, la vreme de nevoia.

Se dice, ca de atunci s'au impuscatu diece capi ai rescólei, acést'a a bagatu frica in tumultanti; celu ce se apera in contr'a politiei este adusu la ratiune prin batai cu nuiele pre pietie publice. Amu fostu presentu la aceste executiuni, care dupa o suta de nuiele este inca insolentu, mai priimesce alta suta de lovitori, si atunci se potolesce cea mai tare betie, cea mai mare furia. De s'ar fi intrebuintatu dela inceputu numai a diecea parte din acést'a energia, persecutiunea aru fi incetatu pre data.

Suntemu recercati a publicâ urmatoriu articulu in totu cuprinsulu seu fara de a face vre-o modificare intr'ensulu:

C r i c â u 24 Aprilie st. n. 1871.

Ómenii seriosi nimicu nu cetescu in diuare mai cu pucina placere cá polemiele, si nici ca e mirare, pentru ca unu omu maturu, care dorescea ceti lucruri de interesu comunu si idei sanatóse in óre care diuariu, iéra nu flécuri mueresci, frecari intre persóne, — cari midiolocitu au incurgerea sea nu a rare-ori chiaru si asupr'a lucrariloru comune — ce placere poté avé la certele si de multe ori chiaru si mascaliturile unei persóne asupr'a altei'a, cari fiindu mai totu-dé-un'a impreunate cu vatamare de onóre, nu arare-ori aducu cu sine processe, ba chiaru si dueluri.

Suntu unulu dintr'acei ómeni, carii pre câtu 'su de gingasi pentru onórea loro, pre atât'a o pretiuescu aceea in altii, — de unde, déca vre-odata amu esitu in publicitate cu descoperirea unoru lucruri de natura inculpabila prin care acelora, cari se simti scu yinovati cu acelea, nu l'amu facutu pré mare placere, — descrierea amu facut'o câtu s'au potutu mai cu mare crutiare, — persóne nici odata nu amu atinsu, — si déca dóra cu asta ocaziune spre clarificarea lucrului voi atinge personalminte pre cineva, aceea numai intr'atât'a o facu, in câtu spre constatarea adevérului impinsu de respectivulu, suntu silitu a o face.

In nrulu 26 a „Telegrafului Romanu“ aparû unu articulu „De sub pol'a muntiloru“ subserisu de „un preotu gr. res.“ in care — déca amu potutu intielege ceva din elu — cinsti'a sea viindu a-mi combate articulu meu din nr. 6, si mai cu deosebire celu din nr. 17 alu acestui stimatu diurnalu, scrisu cu privire la iregularitâtile ce le ducu preotii prin unele parohie facia cu sínódele par., in locu sa-mi combata asertiunile mele — cari eu fara cea mai mica vatamare a consciintiei mele si acumu le sustienu, — aduce in acele mai multo citate din

ale bisericei nóstre, privescu cu óre care bucuria la fondulu Asociatiunei nóstre pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, carele este din pastrarea si din prisósele cele mice ale poporului nostru. Elu cá si cele bisericesci, a inceputu a rumpe legaturile, cari detieneau pre multi dela scólele de agricultura, dela scólele de comerçiu, dela academie si universitâti. Foundatione nóstre, ori cum suntu ele, au pusu si va pune in pusetiune pre unii altii de a pasi la lumina cu productele loro spiritali. Tóte aceste suntu nisce progrese cátra libertate si nedependintia, in intielesulu celu mai sublimu, in intielesulu intelectualu.

Si déca cautâmu si asupr'a meseriesiloru, si aci câtu nu au facutu in anii cei din urma aceea-mica dara manósa economia, cu carea barbati nostri inteliginti si industruasi au sprigitu infiantia re a chiaru si a reunionei acestei, in sinulu cárei ne aflâmu.

Déra de unde va veni, de banii au influintia asiâ de mare, încátu ci sa póta face lucruri asiâ mari? Scrutându mai aprópe dupa adevérulu responsului la intrebare, vomu aflâ ca banii nu ei cá a t a r i, ci pretiula si valórea loro, cari iéra reprezenta p u t e r e a lucrátoria a omului in multe privintie, si puterea lucrátoria cu câtu este mai mare, cu atâtu si productele ei suntu mai multe.

De aceea si in genere si in specie e de a se recomandâ dicerea lui Montecuculi combinata cu a dómnei Giofren.

s. scriptură cu tîntire la persón'a mea, ca autorele acelor articoli, după cari aru fi a sa întielege ca eu 'su omu cu inima rea, care cele scrise, l'amu scrisu din patima, ha — după pasagiulu: „si asiá asiú dice totu cu Pavelu apostolulu cătra d-lui ca lepadandu minciun'a sa graiesci adevêrulu“ ca cele scrise in acei articoli 'su minciuni.

In viaț'a mea nu mi-au fostu mai necadiu că pre omulu care, dēca-i spui gresial'a in locu că sa-si corēga aceea, sa manie si le insulta, fără că sa dovedēscă contrariulu.

Mi pare reu ca cinsti'a sea, cādu dice in art. seu „nu la 3-4 ani amu cochiamatu sinodu par. ci . . .“ ia imputarea-mi facuta in nr. 17 „T. R.“ pentru tînerea iregulara a sinodeloru paroch. de cătra unii preoti, că indreptata personalminte asup'r'a D-nei-sele, de si eu personalminte nu amu atinsu pre nimenea — o ilustratiune fidela a fabulei tiganului . . . — si totusi sa subserie cu „unu preotu gr. res.

Dara cine esci d't'a? — parinte? de sub pól'a căroru munti scrii d't'a? — pentru ca Transilvania fiindu circumdata cu munti de tôte pârțile, muntii au pôle de cătra médiadi, de cătra apusu etc. apoi asiá sciu ca mai pretotindenea avemu preoti gr. res., pre sub pôlele muntiloru, si inca nu numai unulu, dēra mai multi, cari pôte ca togmá asiá aru fi tînutu sinode parochiali de regulatu că si d't'a, asiá dare dintra cei multi, care esci d't'a? Pre cine sa stimamu in persón'a cinstiei tale, care esci atāt'a de regulatu in implinirea detorintiei dtale facia cu sinodulu parochialu? care noi mirenii lu tînemu de unu dreptu scumpu pentru noi pre terenulu bisericescu fără indoiala si altii cari voru avē ceva interesu in lucru voru fi dorindu a te cunósce, te escudi personalminte si totusi nu te subserie, ce togica e acēs't'a?

Intru adevêru, dēca nu ti-asiú cunósce stilulu si inim'a care ti l'au dictatu, a-si veni in dubietate despre stimatati persóna, dēra fiindu ca ti cunoscū ambițiunea, de a nu te lasá nici odata in vina de ai fi pâna in grumadi in aceea, asiá sciu ca esti parochulu gr. or. din Cricău P. Petru Truti'a — gacitu-amu? Asiá, după ce ne cunóschemu unulu pre altulu personalminte, sa vorbimu potientelo la olalta că cunoscuti, dara că parochu si parochianu fără mania, sa vedemu la care dintre noi s'aru poté mai bine aplicá d's'a Apostolulu Pavelu din articulu dtale „lapadandu minciun'a graesce adevêrulu“ dēra că sa nu fimu uriciosi, stimatiloru cetitori, sa predamu lucrulu cătu se pôte mai pre scurtu, dara cu cunoscintia curata.

Asiá lasandu la o parte intrebarea ca in alte parochie — nu in tôte din archidieceasa — cum? cādu? si încātu? se tîneu sinode parochiali cu privire la cele dīse de mine in nrulu 17 alu acestui stimatu diauriu, eu si acum le sustienu, si d't'a nu-mi vei poté dovedi contrariulu, — lasandu dīcu la o parte, sa venimu la parochi'a nōstra, a cări'a stare pre amendoi ne atinge mai de aprōpe.

Sa incepemu cu escus'a dtale, de si eu personalminte nu te-amu numitu — unde dici „nu la 3-4 ani „amu conchiamatu sinodu parochialu, ci chiaru si in 1869 si in 1870, si dēca in anulu curinte 1871 pâna acum'a nu s'au conchiamatu, caus'a e comitetulu“.

Mai nainte de tôte, spre lamurirea lucrulu, te intrebū d-le parinte! a conchiamá, si a efectui, a tînea sinodu, este totu un'a? — pentru ca dēca este totu un'a, apoi atunce d-t'a cu privire la sinodulu ce erá a se tînea in anulu 1869 — lun'a lui Ioniú ai fi in cătva escusatu, — gresial'a 'ti aru fi numai ca nu l'ai conchiamatu, séu — care după parerea mea e totu un'a — publicatu la timpulu prescriu de lege — in Ianuariu, ci — dēca mi aducu bine aminte — după 2-3 luni: iēra dēca a publicá si a tînea sinodu nu e totu un'a, atunci d-t'a nu numai ca după curgerea lucrulu nu poti fi escusatu, ci pentru tôte ne orinduielile bisericeii nōstre in care acum sa afla, provenite din netînera sinodeloru dela 1868, respunderea pica pre d-t'a.

Te tîneu si eu in cuventu dle parinte! ca d-t'a in anulu 1869 cam tårdioru cătra primavēra in 9 Martie st. v. ai publicatu, — séu dēca ti mai place, ai conchiamatu sinodu par., dēra apoi si cinsti'a t'a trebuie sa ma tînei pre mine in cuvinte ca acel'a au remasu numai publicatu, dēra efective nu s'au tînutu sub totu decursulu anulu spre insemnata paguba a bis. si scōlei nōstre nici odata, pentru ca

d-t'a, probalmentē că totu de-odata si epitropu scōlaru, ne venindu bine la socotēla pre acel'a timpulu revisiunea ratiotiniulu scol. de pre anulu 1868, după publicare ai totu amānatu, tînerea acelui'a de pre o domineca pre cea-lalta de piedeca aceea impregiurare ca dnulu protopopu nu pôte veni sa fia de facia la pertractarea lucrurilor sinodale, cu tôte ca aceea nu au potutu fi pedeca, fiindu ca statotulu organicu nicairi nu prescrie ca protopopulu ne inconjoratu sa fia de facia la sinod. paroch., aceea au fostu numai unu pretecestu, după atāt'a amānare mai pre urma totu lucrulu s'au datu uitarei cu atāt'a mai vertosu fiindu-ca, dādu acumă timpulu spre primavēra si poporulu vediendu-si de ocupatiunile sele economice, elu inca au incetatu a mai face sgomotu pentru ne-tînerea sinodulu si asiá au trecut anulu 1869, in care d-t'a dici ca ai conchiamatu sinodu p., fără că acel'a sa se fi tînutu — ori d-t'a identici vorb'a cu fapta? séu mai chiaru vorbindu, d-t'a tînei ca dēca ai publicatu tînerea sinodulu, acel'a in facto e si tînutu? acestu conceptu nulu întielegu!!

Dēca pre lānga tôte aceste d-t'a ai voi a demnstrá ca eu nu graiescu adevêrulu, ai bunatate d-le par., a me deminti, a me combate, dēra nu cu sacaturi si nu cu citate din sta. scriptura că in nr. 26 alu acestui diariu, ci cu date, séu, ce-ti va fi mai lesne, cu vr'o litera luata, că protocolulu in acelu sinodu, ori chiaru si cu vre-o marturia via din totu poporulu bis. nōstre si atunci eu voi dice „mea culpa.“

Dupa ce amu gatatu cu sinodulu din anulu 1869, sa venimu la celu din anulu 1870, sa vedemu ce sinodu au fostu acel'a care d-t'a dici ca lai conchiamatu, sa vedemu cādu s'au tînutu, cum s'au esoperatu, si cum au decursu acelu sinodu, — că sa clasificamu lucrulu, 'lu voi descrie si pre acel'a.

(Va urmá.)

Varietăți.

* * Estragemu din „Curierulu de Iassi“ despre intrarea si primirea caldūrōsa a domnitoriulu si dōmnei Elisabet'a in 12 Aprilie in orasiulu Iassi următoarele:

De tempuriu inca se coborira o multime mare de cetatieni la gara, pentru de a vedea si salutá sosirea MM. Loru. D'abiá inse pre la orele 2 si 50 minute ajunsera M. M. la Tergulu Frumosu, unde d. primariu in presentia unei multimi de poporu presentara M. M. Loru pâne si sare, iēr' d. directoru precum si dn'a directōra a scōleloru in fruntea eleviloru felicitara pre M. Sea domnulu si dōm'n'a; după acestea o deputatiune a districtulu Iassi compusa de autoritāti orasienesce au intimpinatu pre MM. Loru, esprimandu-le ardient'a dorintia a cetatieniloru Iassiu, pentru de ai vedea in midiloculu loru. De aci M. L. insocite de damele de onōre, de ministrulu Costaforu, de col. Racoviti'a si altii au plecatu cu trenulu spre Iassi si pre la orele 4 si ceva 101 salve de tunuri anuntiaru apropierea trenulu. La 4 ore 20 minute MM. Loru sosira in midiloculu multimei lassene, ce umplea peronulu garei. Aici d. primariu C. Cristodalo Cerchezu, insocitu de membrii cons. comunalu, de functionari si cetatieni, au presentatu MM. Loru pane si sare, că semnu de buna primire, rostindu pre lānga aceste unu discursu bine simtitu si bine tiesutu. Totu aci o cunune de dame notabile presentara M. Sele Dōmnei unu bucuetu frumosu de flori rostindu de asemenea câteva cuvinte caldūrōse. După acēstea M. M. Loru au trecut prin salonulu de primire a clasei I si la esire s'au aruncatu in o trasoru de gala trasa de 4 cai, inaintea si in urm'a cărei'a mergea sut'a de gendarmeria; prin midiloculu unei lume imense si intre dōve siruri de soldati conductulu a inaintatu spre palafulu Academiei si trecandu pre sub arculu de triumfu prin urări si plōe de bucuete de flori au ajunsu la Mitropolia, ende au asistatu la unu scurtu „te deum“ celebratu de Mitropolitulu; după a căru terminare conductulu se porni din nou si abiá mai potendu strabate prin valurile multimei entusiasmata ajunse la palatulu dlui Roznovanu, arangiatu anume pentru locuinti'a M.M. Loru.

Dupa cum se pronuncia acēsta fōia internulu acestui palatu, arangierea lui, a fostu adevêratu princiaru.

In palatu M.M. Loru au intratu prin unu „spa-

lier“ de oficiari, intre sunetele musicei, dinaintea salonulu intimpinat de directōrele si elevele scōleloru de fete, care au presentatu unu bucuetu de flori, că semnu alu iubirei si inocientiei. Partea drēpta a salonulu celu mare stralucea de o cununa splendida de dame si partea stenga o umplea unu numeru bogatu de notabilitāti si cetatieni urbei.

MM. Loru trecendo apoi intr'o camera laterale au primitu felicitarele Mitropolitulu, a corpulu profesorulu, medicalu si comercialu. Sér'a la 7 ore au fostu mēsa mare, la care au asistatu vr'o 40 persōne notabile de ambele sece. Orasiulu splendidu iluminatu pâna pre la 10.

* * Subscrisulu are onōre a insciitiá onoratalui nostru publicu romanu, cumca se afla la Tipografi'a lui Georgiu de Closius in Sabiu funebrele (pentru morti) si anume la unu preotu, la unu amplotu, la unu cuviōsu séu cuviōsa (preotēsa), la unu fiu de nobilu genu, si iertaciuni dela Mitropoliu in josu, după sescu, că un'a apendice la prediciile sele bisericesce, de mai nainte, cari iēra se afla acolo spre vendiare, pretiulu funebreleloru e unu esemplariu 45 xr. si a predicatoru bisericescei 1 fl. 50 xr. cari suntu recomandate prin

Georgiu Metesiu

Parochu romanu in Cutu.

* * Unu decretu alu comunei parisiane, din 22 Aprilie ordona incetarea lucrulu de nōpte alu pitariloru si formarea de companii pentru navigatiune aerina. — unu raportu alu lui Cluscret totu cu aceeasi data dice: „Positi'a dela Neuilly, care fu tare bombardata din partea Mont-Valerianiloru si a bateriiloru dela Courbevois si Asnieres si care fu atacata de colōne, a resistatu cu bunu succesu. Bateriile nōstre de pre viaductulu dela Asniers au respunsu silindu pre inimu de a se retrage in disordine. Inimiculu se retrage de pre tôte punctele.“ — Alte sciri anuntia inse, ca lupt'a a remasu fără rezultatu. — In Levalois a avutu locu o lupta cumplita. Courceles este plinu de raniti, cari moru pre strade fără ajutoriu. Lupt'a continua fără incetare. Ambulantele se lupta cu greutati si suntu periclitate. — Se afirma, ca armistiulu incheiatu pentru ingroparea mortiloru va permite locuitoriloru dela Neuilly si Clichy sa parasēsca acele locuri. — Comun'a a ordonat arestarea a 20 gardisti, despre cari s'a doveditu, ca ei au arestatu mai multe persōne in modu arbitraru. — Serviciulu la gar'a din st. Denis se indeplinesce de gendarmi francesi. — Se dice iēresi ca guvernulu francesu ar fi platitu germaniloru 500 miliōne si acesti'a voru parasí forturile nordice ale Parisulu. — In 22 a avutu locu o lupta intre Neuilly si Sablonville. Federatii aveau 14 bataliōne si artilerie numerosa; insa si Versaillesi aveau puteri considerabile. Focuri violente se audiau la Porte Courceles. In de departare 100 metre dela siantiuri se audiau sunetele luptei. Perderile federatiloru suntu insemnate. Trupele comunei se jeluiescu in privinti'a desordinei administratiunei si conducerei, mai departe in privinti'a lipsei de nutrimentu si de ajutoriu medicalu. Pyat'a declarat ca va parasí comun'a, dēca ea va aprobá alegerile, pentru care jurnalele comunei lu condēnna.

Anunciu.

La dominiulu reg. Sāmbat'a inferiōra suntu trei munti, anume: Teritia, Podrāgu si Podragisiel, pre unu terenu compactu, in care 400 de oi potu pasi uni pre anulu curinte 1871, de a se arendá. Legatur'a contractulu se pôte face la d. Izsak Uzoni in Sāmbat'a inf.

Concursu.

Parochi'a Lesnicu cu fili'a Dumbraviti'a din proto. presbiteratulu Devei in comitatulu Hunidōrei devenindu vacanta, se escrie prin acēs't'a concursu.

Emolumentele suntu: dela 165 numeri de case 165 mesuri de bucate in grauntie — prelānga stōl'a indatinata o holda aratōria, si casa darochiala.

Recursele instruite in sensulu statutulu organicu bisericescu adresate comitetulu parochialu suntu a se tramite acestui scaonu protopresbiterale in Dev'a pâna la 16 Maiu a. c.

Dev'a 6 Aprilie 1871

Cu întielegerea comitetulu parochiale.

Ioanu Papiu.

(24-3)

Protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 21 Aprilie (3 Maiu) 1871.

Metalicele 5%	59 10	Act. de creditu	281 70
Imprumut. nat. 5%	68 75	Argintulu	122 50
Actiile de banca	746	Galbinulu	5 89